

USNESENÍ SOUDU (třetího senátu)

10. května 2004^{*}

Ve spojených věcech T-314/03 a T-378/03,

Musée Grévin SA, se sídlem v Paříži (Francie), zastoupená B. Genestem
a O. Davidsonem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené J. Sackem a G. Boudot, jako
zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení dopisů Komise ze dne 8. července a 30. září 2003,
zaslaných Crédit Lyonnais, týkajících se navrácení prostředků vyplacených žalobkyni
z titulu subvence poskytnuté v rámci programu JOP – Facilita 2,

^{*} Jednací jazyk: francouzština.

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
(třetí senát)

ve složení J. Azizi, předseda, M. Jaeger a F. Dehousse, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: H. Jung,

vydává toto

Usnesení

Právní úprava

- ¹ Program Společenství PHARE, založený nařízením Rady (EHS) č. 3906/89 ze dne 18. prosince 1989 o hospodářské pomoci Maďarské republiky a Polské lidové republiky (Úř. věst. L 375, s. 11), ve znění pozměněném s cílem rozšířit hospodářskou pomoc na další země střední a východní Evropy, představuje rámec, ve kterém Společenství usměrňuje hospodářskou pomoc zemím střední a východní Evropy (dále jen „ZSVE“) s cílem provést opatření na podporu hospodářských a společenských reforem v těchto zemích.
- ² Sdělením uveřejněným dne 22. února 1991 v *Úředním věstníku Evropských společenství* pod názvem „Program podpory vytváření společných podniků v [ZSVE] – vyjádření zájmu finančních institucí“ (Úř. věst. C 46, s. 11) (dále jen „sdělení ze dne 22. února 1991“) Komise oznámila, že se rozhodla v rámci programu PHARE zavést program podpory soukromých investic do ZSVE cestou zakládání

a rozvoje společných podniků založených podniky z Evropského společenství, přednostně malými a středními podniky, a místními partnery (dále jen „program JOP“).

- 3 Na základě tohoto sdělení je program JOP řízen sítí finančních zprostředkovatelů vybraných Komisí podle kritérií uvedených v citovaném sdělení (bod 1). Tato síť má za úkol zejména podporovat program, určovat možné investory, hodnotit předložené projekty a spravovat prostředky Společenství poskytnuté příjemcům (bod 3). Za tímto účelem podepsala Komise a každý finanční zprostředkovatel dohodu s cílem určit podmínky pověření jednotlivých zprostředkovatelů (bod 4).

Dotčené dohody

- 4 Dne 1. února 1996 uzavřely Komise a Crédit Lyonnais (dále jen „CL“) v rámci programu JOP rámcovou dohodu určující podmínky jejich spolupráce směřující k podpoře investic v ZSVE, zejména cestou zakládání společných podniků.
- 5 Podle článku 1.1 rámcové dohody vyžaduje financování určitého projektu v jejím rámci, aby finanční zprostředkovatel, v daném případě CL, zaslal Komisi ke schválení předběžnou „žádost“, načež Komise uzavře se zprostředkovatelem zvláštní dohodu určující podmínky financování projektu a finanční zprostředkovatel s příjemcem „dohodu o financování“, určující podmínky, za kterých finanční zprostředkovatel jako mandatář Komise uvolní prostředky Společenství pro dotčený projekt.

- 6 Podle článku 3.2 uvedené rámcové dohody spočívá spolupráce v rámci „Facility 2“ programu ve financování studií předběžné proveditelnosti a studií proveditelnosti až do stadia přípravných prací na uskutečnění projektu společného podniku.
- 7 Články 6.3.1 a 6.3.2 rámcové dohody upravují při dodržení určité maximální výše proplacení 50 % uznatelných nákladů na studie předběžné proveditelnosti a platbu bezúročné zálohy ve výši 50 % uznatelných nákladů na studie proveditelnosti. Pokud se projekt uskuteční, uhradí Komise podle článku 6.3.3 rámcové dohody při dodržení určité maximální výše veškeré uznatelné náklady. Uznatelné náklady jsou vymezeny v článku 10.2 rámcové dohody.
- 8 Podle článku 7.1 rámcové dohody je CL jako finanční zprostředkovatel pověřena správou dotčených prostředků jménem Společenství. Ve vztahu k příjemcům je CL odpovědná za všechny jejich platby nebo platby v jejich prospěch.
- 9 Článek 18.3 rámcové dohody stanoví, že pokud příjemce dostatečně nedoloží, že prostředků užil na uznatelné cíle, přikročí finanční zprostředkovatel k vymáhání částek vyplacených příjemci Komisí jako záloha.
- 10 Článek 20.1 rámcové dohody stanoví, že uvedená dohoda a ostatní podmínky platné v každém okamžiku mezi Komisí a CL se řídí lucemburským právem. V souladu s článkem 20.2 této dohody se strany zavazují, na základě článku 238 ES, podřídit všechny spory týkající se platnosti, výkladu nebo provádění rámcové dohody výlučné pravomoci Soudního dvora nebo Soudu.

- 11 Dne 25. června 1996 CL zaslala Komisi žádost žalobkyně o financování Společenství v rámci „Facility 2“ programu JOP za účelem založení společného podniku v oblasti kulturní turistiky v Polsku. Žalobkyně je v žádosti označena za beneficianta projektu.
- 12 Komise po schválení této žádosti předala CL dne 12. listopadu 1996 návrh zvláštní dohody upřesňující práva a závazky stran v souladu s ustanoveními rámcové dohody. Dne 19. listopadu 1996 CL zvláštní dohodu podepsala.
- 13 Článek 8 zvláštní dohody stanoví, že příjemci lze uložit povinnost vrácení prostředků Společenství, zejména v souladu s článkem 18.3 rámcové dohody.
- 14 Podle článku 11 zvláštní dohody se dohoda řídí lucemburským právem a strany se zavazují na základě článku 238 ES podřídit všechny spory týkající se její platnosti, výkladu nebo provádění výlučné pravomoci Soudního dvora nebo Soudu.
- 15 Dne 26. listopadu 1996 CL a žalobkyně uzavřely dohodu o financování.
- 16 Podle článku 2 dohody o financování CL jako mandatář Komise poskytne žalobkyni bezúročnou zálohu v maximální výši 53 362 eur, která představuje 50 % uznatelných nákladů vynaložených na zpracování studie proveditelnosti k danému projektu. Článek 3.1 dohody upřesňuje, že záloha bude žalobkyni vyplacena ve dvou částech, maximálně 32 017 eur a 21 345 eur, za podmínek sjednaných v dohodě.

- 17 Podle článku 4 dohody o financování patří mezi uznatelné náklady náklady na externí i interní odborné posudky vynaložené nebo vyplacené žalobkyní za účelem uskutečnění studie proveditelnosti.
- 18 Článek 6.2.3 dohody o financování stanoví, že pokud CL nebo Komise neschválí předložené doklady nebo pokud se některý uznatelný náklad jeví jako značně přehnaný vzhledem ke kvalitě a rozsahu studie proveditelnosti, může CL na účet Komise vyžadovat vrácení prostředků uvolněných žadatelce nebo její části.
- 19 Článek 6.3 dohody o financování uvádí, že i když se ukáže, že žalobkyně není schopna skutečně projekt provést před koncem lhůty pro jeho uskutečnění, bezúročná záloha jí může být změněna na subvenci, pokud dá studii proveditelnosti k dispozici Komisi, která s ní v tom případě může nakládat podle vlastní vůle.
- 20 Článek 9.1.1 dohody o financování stanoví, že se žalobkyně zavazuje užívat jí uvolněných prostředků pouze k hrazení uznatelných nákladů. Článek 9.1.5 dohody stanoví, že se žalobkyně zavazuje umožnit a usnadnit oddělením Komise veškerá ověřování, kontroly a hodnocení, která budou považována za nutná, a dát jim k dispozici všechny dokumenty a informace, které od ní budou vyžadovány.
- 21 Podle článku 14 dohody o financování se její platnost, výklad a provádění řídí lucemburským právem.

- 22 Podle článku 15 dohody o financování „každý spor, vzniklý v souvislosti [s dohodou] o financování nebo v návaznosti na ni je ve výlučné pravomoci Soudního dvora“.

Skutkový základ sporu

- 23 V souladu s dohodou o financování Komise dne 20. ledna 1997 zaplatila CL částku 8 710 eur na proplacení uznatelných nákladů na studii předběžné proveditelnosti pro projekt. Téhož dne dále Komise zaplatila CL částku 32 017 eur ve formě bezúročné zálohy odpovídající 60 % nákladů týkajících se studie proveditelnosti uznatelných pro proplacení.
- 24 Dne 16. března 1998 byla studie proveditelnosti týkající se dotčeného projektu předána Komisi.
- 25 Dne 15. prosince 1998 Komise zaplatila CL v souladu s dohodou o financování částku 16 871 eur představující ve formě bezúročné zálohy zůstatek 40 % nákladů týkajících se studie proveditelnosti uznatelných pro proplacení.
- 26 Dopisem ze dne 14. ledna 2000 zasláným CL dne 7. dubna téhož roku Komise poté, co vzala na vědomí neuskutečnění společného podniku, který byl předmětem dohody o financování, uvedla, že souhlasí s přeměnou bezúročných záloh týkajících se financování studie proveditelnosti na subvenci ve výši 48 888 eur.

- 27 Faxem ze dne 13. září 2002 Komise informovala CL, že zamýšlí uskutečnit u žalobkyně prověrku na místě, zejména za účelem kontroly, zda deklarované náklady na studii proveditelnosti byly skutečně žalobkyní vynaloženy a vyplaceny. Za tímto účelem Komise požádala CL, aby zajistila, že žalobkyně jí umožní přístup zejména k originálům příslušných účetních dokladů. Komise dále upřesnila, že pokud tyto požadavky nebudou uspokojeny, vyhrazuje si právo požadovat vrácení již poskytnutých prostředků.
- 28 Dne 8. listopadu 2002 Komise provedla uvedenou prověrku na místě.
- 29 Faxem ze dne 13. listopadu 2002 Komise zaslala CL seznam účetních dokladů, které nebyly během prověrky předloženy, a požádala o jejich předložení ve lhůtě do 15. prosince 2002. Komise upřesnila, že pokud tyto dokumenty nebudou ve stanovené lhůtě předloženy, vyhrazuje si právo požadovat vrácení všech prostředků obdržených žalobkyní v rámci dotčeného projektu.
- 30 Dopisy ze dne 19. prosince 2002 a ze dne 30. ledna 2003 žalobkyně předala Komisi některé z požadovaných dokumentů.
- 31 Dopisem ze dne 8. července 2003 zaslaným CL (dále jen „dopis ze dne 8. července 2003“) Komise sdělila, že jednak proto, že žalobkyně nepředložila všechny požadované účetní doklady, jednak proto, že uznatelné náklady na studii předběžně proveditelnosti a studii proveditelnosti nebyly doloženy dostatečně průkaznými doklady, žalobkyně neprokázala, že financování Společenství bylo použito v souladu s cíli uvedenými v žádosti o financování. Komise také sdělila CL, že všechny částky zaplacené žalobkyni na základě „Facility 2“ v rámci dotčeného projektu,

tj. 57 598 eur a příslušející úroky, tedy celkem 77 680,97 eur; musejí být vráceny. Za tím účelem požádala Komise CL, aby informovala žalobkyni o tomto opatření a o jeho důvodech, a dále uvedla, že pokyny pro převod vrácených částek na peněžní účty Společenství sdělí, až CL potvrdí přijetí částek. Komise mimoto upřesnila, že pokud se vrácení neuskuteční ve lhůtě dvou měsíců od zaslání dopisu, je CL povinná jí sdělit, jaké kroky je třeba podniknout za účelem přikročení k vymáhání platby.

- 32 Dopisem ze dne 11. července 2003 CL požádala žalobkyni o vrácení dotčených částek ve lhůtě do 8. září 2003.
- 33 Dopisem ze dne 8. září 2003 žalobkyně Komisi předala dodatečné účetní doklady a s přihlédnutím k nim Komisi požádala, aby přehodnotila svůj dopis ze dne 8. července 2003.
- 34 Dopisem ze dne 30. září 2003 (dále jen „dopis ze dne 30. září 2003“) Komise sdělila CL, že trvá na svém stanovisku vyjádřeném v dopise ze dne 8. července 2003, přičemž zvláště uvedla, že nebylo předloženo několik důležitých originálních dokumentů. V důsledku toho Komise požádala CL, aby přikročila k vybrání částek, které mají být vráceny, a v případě, že prostředky nebudou vráceny ve lhůtě jednoho měsíce od zaslání dopisu, aby jí sdělila, jaké kroky je třeba podniknout za účelem přikročení k vymáhání platby.
- 35 Dopisem ze dne 6. října 2003 CL požádala žalobkyni o vrácení dotčených částek ve lhůtě do 30. října 2003.

- 36 Dopisem ze dne 5. listopadu 2003 CL Komisi sdělila, že jí dává k dispozici celou částku vrácenou žalobkyní.

Řízení a návrhy účastníků řízení

- 37 Návrhem doručeným kanceláři Soudu dne 15. září 2003 žalobkyně podala žalobu proti dopisu ze dne 8. července 2003. Tato žaloba byla zapsána pod číslem T-314/03.
- 38 Návrhem doručeným kanceláři Soudu dne 18. listopadu 2003 žalobkyně podala žalobu proti dopisu ze dne 30. září 2003. Tato žaloba byla zapsána pod číslem T-378/03.
- 39 Na podporu těchto žalob žalobkyně uvádí společné žalobní důvody vycházející z porušení prvního článku nařízení Rady č. 1 ze dne 15. dubna 1958 o užívání jazyků v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. B 17, s. 385; Zvl. vyd. 01/01, s. 5), z nedodržení promlčecí lhůty stanovené v článku 3 nařízení Rady (ES, EURATOM) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. L 312, s. 1; Zvl. vyd. 01/01, s. 340), z porušení zásady kolegiality a z nepříslušnosti osoby, která podepsala dopisy ze dne 8. července 2003 a 30. září téhož roku, z existence zjevně nesprávného posouzení, nedostatku zákonného základu, porušení povinnosti odůvodnění stanovené v článku 253 ES, respektive z porušení zásady přiměřenosti. Ve své žalobě ve věci T-314/03 žalobkyně také uvádí žalobní důvod vycházející z porušení zásady kontradiktornosti a práva na obhajobu.

- 40 Samostatným podáním doručeným kanceláři Soudu dne 18. prosince 2003 Komise vznesla ve věci T-314/03 námitku nepřipustnosti na základě čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Soudu.
- 41 Dne 19. prosince 2003 Komise samostatným podáním vznesla ve věci T-378/03 námitku nepřipustnosti na základě čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Soudu.
- 42 Usnesením předsedy třetího senátu Soudu ze dne 20. ledna 2004 bylo rozhodnuto věci T-314/03 a T-378/03 spojit pro účely písemné a ústní části řízení.
- 43 Žalobkyně se vyjádřila k námitkám nepřipustnosti dne 1. března 2004, přičemž téhož dne byla písemná část řízení o připustnosti ukončena.
- 44 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:
 - zrušil akty obsažené v dopisech ze dne 8. července a 30. září 2003 (dále jen společně „napadené dopisy“);
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

45 Komise navrhuje, aby Soud:

- zamítl žaloby jako nepřipustné;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

46 Na základě čl. 114 odst. 1 jednacího řádu může Soud, požaduje-li to některý účastník řízení, vydat rozhodnutí o nepřipustnosti bez projednání věci samé. Podle odstavce 3 téhož článku nerozhodne-li Soud jinak, následuje dále ústní část řízení.

47 V projednávaném případě má Soud věc na základě přezkumu spisu za dostatečně objasněnou pro to, aby rozhodl o návrhu předloženém Komisí, aniž by zahájil ústní část řízení.

Argumenty účastníků řízení

48 Komise namítá nepřipustnost těchto žalob z důvodu, že žalobkyně tím, že založila své žaloby na článku 230 ES, zneužila řízení, protože základem pro tyto žaloby měl být článek 238 ES.

- 49 Komise uplatňuje, že napadené dopisy jsou součástí smluvního rámce, od kterého jsou striktně neoddělitelné, a že je tedy nelze prohlásit za správní rozhodnutí obdobná aktům, na které se vztahuje článek 249 ES, jejichž zrušení soudy Společenství se lze domáhat na základě článku 230 čtvrtého pododstavce ES (usnesení Soudu ze dne 3. října 1997, *Mutual Aid Administration Services v. Komise*, T-186/96, Recueil, s. II-1633, body 50 a 51; ze dne 9. ledna 2001, *Innova v. Komise*, T-149/00, Recueil, s. II-1, bod 28, a ze dne 25. listopadu 2003, *IAMA Consulting v. Komise*, T-85/01, Recueil, s. II-4973, bod 53).
- 50 Žalobkyně uvádí, že je přípustné domáhat se zrušení napadených dopisů na základě článku 230 ES.
- 51 V tomto ohledu žalobkyně nejprve zdůrazňuje, že ačkoli byla do každé ze tří dotčených dohod včleněna rozhodčí doložka, žádná smlouva ji neváže přímo s Komisí. Jelikož je ovšem pravomoc Soudního dvora a Soudu založená na rozhodčí doložce výjimkou z obecné právní úpravy, a musí být tedy vykládána restriktivně (rozsudek Soudního dvora ze dne 18. prosince 1986, *Komise v. Zoubek*, C-426/85, Recueil, s. 4057, bod 11), lze rozhodčí doložky uplatnit pouze vůči stranám smluv, do nichž jsou doložky včleněny, a nikoli vůči třetím stranám.
- 52 Jelikož Komise a žalobkyně nejsou stranami téže smlouvy, nemůže Komise vůči žalobkyni uplatnit žádnou rozhodčí doložku sjednanou v projednávaném případě. Stav v této věci je tedy odlišný od stavu, který vedl k usnesení *IAMA Consulting v. Komise*, bod 49 výše, kdy rozhodčí doložka byla součástí smlouvy uzavřené mezi žalobkyní a Komisí.

- 53 V tomto ohledu má žalobkyně rovněž za to, že usnesení *Mutual Aid Administration Services v. Komise*, bod 49 výše, se vztahovalo na skutečnosti zcela odlišné od těch v projednávaném případě, jelikož se v této věci jednalo o žalobu podanou stranou smlouvy proti jejímu smluvnímu partnerovi, tedy Komisi, spočívající ve skutečnosti v návrhu, aby Soud Komisi uložil splnit její smluvní závazky. Jak z důvodu atrakční povahy soudního řízení ve smluvních věcech, tak z důvodu námitky „dostupnosti souběžného procesního prostředku“ byla žaloba na neplatnost podaná jednou smluvní stranou správně prohlášena za nepřipustnou.
- 54 Pokud jde o usnesení *Innova v. Komise*, bod 49 výše, uvádí žalobkyně, že se omezuje na určení, že nemá-li smlouva rozhodčí doložku, není Soud příslušný pro spory týkající se rozhodnutí Komise rozvázat smlouvu se svým smluvním partnerem, který se nemůže platně domáhat zrušení dotčeného rozhodnutí na základě článku 230 ES v souladu s námitkou „dostupnosti souběžného procesního prostředku“.
- 55 Za těchto podmínek má žalobkyně za to, že nedostatek smluvního vztahu mezi ní a Komisí by měl vést k přiznání přípustnosti projednávaných žalob na neplatnost. V tomto ohledu připomíná, že Komise nemůže zároveň vytýkat žalobkyni, že základem pro její žalobu není článek 238 ES, a konstatovat, že mezi ní a Komisí není žádný smluvní vztah.
- 56 Žalobkyně tvrdí, že podle článku 230 čtvrtého pododstavce ES má individuální žalobce právo podat žalobu proti rozhodnutí, které „má závazné právní účinky, které se mohou dotýkat zájmů žalobce tím, že mění jeho právní postavení“ (rozsudek Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1981, *IBM v. Komise*, C-60/81, Recueil, s. 2639). V tomto ohledu judikatura zejména uznává, že napadnutelným aktem je přesně a jednoznačně sepsaný dopis, kterým Komise zamítá žádost o finanční pomoc Společenství (usnesení Soudu ze dne 28. dubna 1994, *Pevasa a Inpesca*

v. Komise, T-452/93 a T-453/93, Recueil, s. II-229). Stejně tak soudce Společenství přiznal přípustnost žaloby na neplatnost rozhodnutí směřujícího ke snížení celkové částky finanční pomoci Společenství (rozsudek Soudu ze dne 7. března 1995, Socurte a další v. Komise, T-432/93 až T-434/93, Recueil, s. II-503).

- 57 Žalobkyně uvádí, že napadené dopisy sledují navrácení všech prostředků Společenství, které jí byly poskytnuty, a výslovně uvádějí, že celková částka, která musí být vrácena, zahrnuje úroky vypočtené z této částky. Těmito dopisy Komise navíc stanovila žalobkyni lhůtu pro splacení.
- 58 Z toho podle názoru žalobkyně vyplývá, že napadené dopisy jsou závaznými akty způsobujícími vůči ní závazné právní účinky, zaprvé proto, že nařizují vrácení prostředků, zadruhé proto, že jí ukládají zaplatit úroky, a zatřetí proto, že jí nařizují zaplatit v dané lhůtě, po jejímž uplynutí bude proti ní zahájen nucený výkon.
- 59 Žalobkyně dále připomíná, že vzhledem k úplnému splnění jejích smluvních závazků se dotčená žádost o vrácení dotýká nabytého práva. Tato žádost totiž směřuje ke zkrácení majetku žalobkyně o zálohu poskytnutou za účelem financování projektu regionálního rozvoje, která byla dne 14. ledna 2000 Komisí změněna na trvalou subvenci.
- 60 Z těchto důvodů se žalobkyně domnívá, že je přípustné podat žalobu na neplatnost vůči napadeným dopisům.

Závěry Soudu

- 61 Ve své námitce nepřípustnosti Komise uvádí, že projednávané žaloby jsou nesprávně založeny na článku 230 ES.
- 62 Je třeba připomenout, že podle článku 230 ES soudy Společenství přezkoumávají legalitu aktů přijímaných orgány, které mají právní účinky vůči třetím osobám.
- 63 Podle ustálené judikatury se tato pravomoc vztahuje jen na akty uvedené v článku 249 ES, které orgány přijímají za podmínek stanovených Smlouvou (usnesení *Innova v. Komise*, bod 49 výše, bod 28, a usnesení Soudu ze dne 10. července 2002, *Comitato organizzatore del convegno internazionale v. Komise*, T-387/00, *Recueil*, s. II-3031, bod 39).
- 64 Naopak akty přijaté orgány, které jsou součástí čistě smluvního rámce, od kterého jsou neoddělitelné, nepatří z důvodu své povahy mezi akty uvedené v článku 249 ES, jejichž zrušení soudy Společenství se lze domáhat podle článku 230 ES (usnesení *Mutual Aid Administration Services v. Komise*, bod 49 výše, body 50 a 51; *Innova v. Komise*, bod 49 výše, bod 28; *Comitato organizzatore del convegno internazionale v. Komise*, bod 63 výše, bod 39, a *IAMA Consulting v. Komise*, bod 49 výše, bod 53).
- 65 Podle judikatury je Soud na základě ustanovení článků 225 a 238 ES příslušný k rozhodování o sporech ze smluv, které mu jsou předloženy fyzickými nebo právníckými osobami, pouze na základě rozhodčí doložky. Jinak by rozšířil svou pravomoc mimo oblast sporů, pro které je jeho výlučná příslušnost taxativně stanovena v článku 240 ES, který ponechává v pravomoci vnitrostátních soudů

ostatní spory, v nichž je Společenství stranou (usnesení Mutual Aid Administration Services v. Komise, bod 49 výše, bod 47; Innova v. Komise, bod 49 výše, bod 25, a Comitato organizzatore del convegno internazionale v. Komise, bod 63 výše, bod 37).

- 66 V projednávaném případě je tedy potřeba zkoumat, zda napadené dopisy patří mezi akty uvedené v článku 249 ES, jejichž zrušení patří do výlučné pravomoci soudů Společenství podle článku 230 ES, nebo zda jsou smluvní povahy.
- 67 V tomto ohledu je nejdříve namístě shledat, že právní vztah, který je předmětem tohoto řízení, je součástí širšího smluvního kontextu.
- 68 Nařízení č. 3906/89, v pozměněném znění, kterým se zakládá program PHARE, se totiž omezuje na vymezení obecných podmínek hospodářské pomoci Společenství dotyčným zemím, především oblastí, ve kterých mají být opatření učiněna, a podoby této pomoci. Toto nařízení neurčuje žádné obecné nebo zvláštní podmínky, podle kterých má každé určité opatření být financováno Společenstvím.
- 69 Sdělení ze dne 22. února 1991 výslovně stanoví, že financování Společenství poskytnuté na základě programu JOP obstarává síť finančních zprostředkovatelů, kteří za tímto účelem podepsali „dohodu“ s Komisí. Podle uvedeného sdělení má tato dohoda obsahovat „podmínky pověření“ finančních zprostředkovatelů.

- 70 V projednávaném případě Komise a CL jako finanční zprostředkovatel také uzavřely rámcovou dohodu určující obecné podmínky jejich spolupráce s cílem podporovat investice do ZSVE, zejména zakládání společných podniků. V souladu s ustanoveními rámcové dohody je použití této dohody na určité projekty zajištěno jednak zvláštní dohodou uzavřenou mezi Komisí a finančním zprostředkovatelem, která vymezuje zvláštní podmínky financování daného projektu, a jednak dohodou o financování uzavřenou mezi finančním zprostředkovatelem a příjemcem, v projednávaném případě žalobkyní, určující podmínky, za kterých finanční zprostředkovatel jako mandatář Komise uvolní prostředky Společenství určené k financování části uznatelných nákladů v rámci dotčeného projektu. Na základě této dohody o financování se žalobkyně zavazuje především použít poskytnuté prostředky Společenství výlučně k placení uznatelných nákladů.
- 71 Z toho vyplývá, že vztahy mezi Komisí a CL a mezi CL a žalobkyní mohou být považovány za vztahy povahy smluvní, protože všechny podmínky financování dotčeného projektu jsou vymezeny dohodami uzavřenými mezi Komisí a CL a mezi CL jako mandatářem Komise a žalobkyní (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 11. února 1993, Cebag v. Komise, C-142/91, Recueil, s. I-553, body 11 až 13, a rozsudek Soudu ze dne 9. října 2002, Hans Fuchs v. Komise, T-134/01, Recueil, s. II-3909, body 51 až 53).
- 72 Existence těchto smluvních vztahů je dále potvrzena tím, že každá z dotčených dohod obsahuje doložku, podle které má ve všech sporech týkajících se platnosti, výkladu nebo provádění dohod výlučnou pravomoc Soud. Tato doložka má totiž smysl pouze v případě smluvního vztahu mezi stranami (viz v tomto smyslu rozsudek Hans Fuchs v. Komise, bod 71 výše, bod 54).
- 73 Je ovšem nutno shledat, že předmět sporu v projednávaném případě vykazuje přímý vztah s ustanoveními obsaženými v dotčených dohodách, protože spor se vztahuje

k vrácení financování Společenství uloženému napadenými dopisy, které představuje, jak plyne zejména z článku 18.3 rámcové dohody, z článku 8 zvláštní dohody a z článku 6.2.3 dohody o financování, sankci za nesplnění závazků žalobkyně použít uvolněné prostředky k placení uznatelných nákladů a předložit účetní doklady o tomto použití (viz v tomto smyslu usnesení *Innova v. Komise*, bod 49 výše, bod 27, a *IAMA Consulting v. Komise*, bod 49 výše, bod 44).

- 74 Přes smluvní kontext právního vztahu, který je předmětem sporu, je však nutno shledat, že projednávanými žalobami byl Soudu podán nikoli návrh založený na článku 238 ES, ale návrh na zrušení podle článku 230 ES.
- 75 Tento závěr jasně vyplývá z rozboru návrhů na zahájení řízení.
- 76 Žalobkyně totiž označuje své žádosti jako „žaloby na neplatnost“, zakládá jejich přípustnost na ustanoveních článku 230 ES a žalobními návrhy se domáhá, aby Soud prohlásil za nezákonné, a tedy zrušil akty údajně obsažené v dopisech ze dne 8. července a 30. září 2003, kterými jí Komise prostřednictvím CL sdělila, že je povinna vrátit veškeré financování Společenství, které jí bylo vyplaceno v rámci dotčeného projektu.
- 77 V tomto ohledu je třeba zvláště konstatovat, že na podporu své žádosti žalobkyně nikde neuvádí článek 238 ES nebo rozhodčí doložky obsažené v dotčených dohodách a nerozvíjí žádný žalobní důvod, výtku nebo tvrzení vycházející z lucemburského práva, které je přitom na základě uvedených rozhodčích doložek jediným právem použitelným na dotčené dohody, nýbrž vznáší, jak vyplývá z bodu

39 výše, „žalobní důvody neplatnosti“ vycházející z porušení pravidel práva Společenství, a domáhá se, aby Soud určil, že akty údajně obsažené v napadených dopisech jsou zatíženy vadami příznačnými pro správní akty, jako je zejména nedostatek odůvodnění, nedostatek právního základu a zjevně nesprávné posouzení.

78 Ve svém vyjádření k námitce nepřípustnosti žalobkyně navíc výslovně potvrdila, že projednávané žaloby nejsou založeny na článku 238 ES, ale pouze na článku 230 ES. Žalobkyně zdůraznila, že základem pro žaloby by podle jejího názoru nemohl být článek 238 ES. Podle žalobkyně lze rozhodčí doložky uplatnit pouze vůči stranám dohod, do kterých jsou doložky včleněny. Žalobkyně má však za to, že v daném případě neexistuje žádný smluvní vztah mezi ní a Komisí.

79 Je tedy zjevné, že žalobkyně žádá Soud podle článku 230 ES o zrušení aktů přijatých orgánem Společenství, které ačkoli jsou součástí smluvního rámce, mají podle žalobkyně správní povahu.

80 Dopisy ze dne 8. července a 30. září 2003 však vůbec nejsou správními akty.

81 Nic v těchto dopisech totiž nedovoluje určit, že Komise v daném případě použila svých výsad veřejné moci. V dopisech se Komise na základě výkladu skutkového stavu a příslušných ustanovení dotčených dohod omezila na to, že prostřednictvím CL žalobkyni oznámila její povinnost vrátit prostředky Společenství uvolněné jí v rámci dotčeného projektu. Tímto jednáním Komise nijak nepřekročila rámec svých práv a závazků plynoucích z dotčených dohod, tak jak plynou, jak již bylo

shledáno v bodě 73 výše, především z článku 18.3 rámcové dohody, z článku 8 zvláštní dohody a z článku 6.2.3 dohody o financování, které předpokládají, že Komise má možnost přikročit k vymáhání financování Společenství, pokud příjemce nepředloží účetní doklady nutné pro prokázání jeho použití.

- 82 Toto určení není nikterak oslabeno skutečností, že cíle, které Komise uzavřením dotčených dohod sledovala, byly součástí poslání obecného zájmu, které má Komise v rámci programu JOP (viz v tomto smyslu usnesení IAMA Consulting v. Komise, bod 49 výše, bod 51).
- 83 V tomto ohledu je nutno zdůraznit, že na rozdíl od postupu v rámci udělování finanční pomoci ze strukturálních fondů uvedených v čl. 159 prvním pododstavci ES je v tomto případě žádost Komise o vrácení založena nikoli na ustanoveních nařízení práva Společenství ve smyslu článku 249 ES, ale, jak již bylo shledáno v bodech 73 a 81 výše, na smluvních ustanoveních dotčených dohod. Žalobkyně se proto nesprávně pokouší založit přípustnost projednávaných žalob na zásadách určených Soudem v rámci žalob na neplatnost podaných proti rozhodnutím Komise týkajícím se udělení prostředků ze strukturálních fondů.
- 84 Napadené dopisy tedy nejsou součástí výkonu výsad veřejné moci Komise, takže nemohou být nadány vykonatelností (viz v tomto smyslu usnesení IAMA Consulting v. Komise, bod 49 výše, bod 52). V tomto ohledu je také třeba uvést, že v každém z dopisů Komise výslovně žádá finančního zprostředkovatele, aby jí sdělil, jaké kroky je třeba podniknout za účelem přikročení k vymáhání platby v případě, že by žalobkyně nevrátila prostředky ve stanovené lhůtě.

- 85 Z předchozího vyplývá, že napadené dopisy jsou součástí čistě smluvního rámce, od kterého jsou neoddělitelné, a svou samotnou povahou nepatří mezi akty uvedené v článku 249 ES, jejichž zrušení soudy Společenství se lze domáhat podle článku 230 ES.
- 86 Tento závěr není zpochybněn okolností uvedenou žalobkyní, která si, jak tvrdí, přála, s cílem zachovat své dobré vztahy s CL, jednat tak, aby CL nebyla v nepříznivém postavení vůči Komisi. Taková okolnost, která vyplývá ze zcela svobodné volby žalobkyně odůvodněné jejími vlastními zájmy, totiž nemůže zpochybnit skutečnost, že napadené akty jsou neoddělitelné od smluvního rámce, jehož jsou součástí, a změnit jejich povahu tak, aby Soud mohl mít pravomoc je zrušit podle článku 230 ES.
- 87 Projednávané žaloby tudíž nemohou být přípustné, protože směřují na základě článku 230 ES ke zrušení aktů čistě smluvní povahy.
- 88 Pokud je podána žaloba na neplatnost, zatímco spor má ve skutečnosti povahu smluvní, Soud už dříve přistoupil ke změně kvalifikace žaloby (rozsudek Soudu ze dne 19. září 2001, *Lecureur v. Komise*, T-26/00, Recueil, s. II-2623, bod 38). V daném případě však Soud nemůže provést takovou změnu, pokud na jedné straně sama žalobkyně výslovně uvedla ve svých písemnostech, že projednávané žaloby nejsou založeny na článku 238 ES, a pokud na druhé straně žalobkyně, v rozporu s ustanovením čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu, neuvádí ani stručně žádný žalobní důvod, tvrzení nebo výtku vycházející z porušení lucemburského práva, které je jediným právem použitelným na dotčené dohody na základě rozhodčích doložek, které jsou jejich součástí.

- 89 S ohledem na výše uvedené je tedy namístě zamítnout projednávané žaloby jako nepřípustné.

K nákladům řízení

- 90 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobkyně byla ve sporu neúspěšná, je namístě uložit jí náhradu nákladů řízení v souladu s návrhy Komise.

Z těchto důvodů

Soud (třetí senát)

rozhodl takto:

- 1) Žaloby se odmítají jako nepřípustné.**
- 2) Žalobkyni se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Vyhotoveno v Lucemburku dne 10. května 2004.

Vedoucí soudní kanceláře

H. Jung

Předseda

J. Azizi